

זכה לזך ביאלא

ע"ש רבינו הקדוש רבי נתן דוד מפאראציווא
בן רבי יצחק יעקב מביאלא וצוקלעהר

עיונים וביאורים ודרכי עבודת ה' למעשה בתורתו של רבינו הקדוש מפאראציווא זיע"א

פרשת וירא

**"וה' פקד את שרה כאשר אמר ויעש
ה' לשרה כאשר דבר" (כא, א)**

מפסוק זה דרשו רבותינו ז"ל (ב"ק צב.) מסמיכות המקראות את מעלת המתפלל על חבירו והוא צריך לאותו דבר שהוא נענה תחילה, הדלא שרה נפקדה אחר שהתפלל אברהם אבינו ע"ה על אבימלך שיוכל להוליד "כי עצור עצר ה' בעד כל רחם לבית אבימלך", ובכן נענה אברהם שגם היה נצרך לכך ונפקדה שרה מיד.

הנה מקודם שנכנס לבאר בשיטת **רבינו הקדוש מפאראציווא** דברים נשגבים בדרגת הצדיקים ועבודת התפילה יש להקדים שזה פשוט שאין אנו מתימרים לומר שירדנו לעומק דעתו הנשגבה, ומה שנכתב כאן הוא רק טעימה בעלמא מתורתו העמוקה והשם יעזור שלא יצא מכשול מתחת ידינו, ודי בהערה זו.

רבינו שואל למה כתוב בפסוק שה' פקד את שרה "כאשר אמר" האם אין זה פשוט שה' מקיים את הבטחתו? ומבאר רבינו יסוד גדול בענין התפילה הדפסוק בא לפרש

וללמד סדר דרך השפעת ה ש פ ע בעולם, שאינו יכול לבוא

בלי תפילה, ובכן תיבות "כאשר אמר" הכונה הוא על אברהם שהתפלל ואמר כן על אבימלך כדברי הגמרא שהובאו לעיל, שאחר שכבר התפלל אברהם אבינו ע"ה לה' על פקידה זה היה הגורם לפקידת שרה. ובוזה יתבאר הדרשה של חז"ל הנ"ל.

הנה מציינו אצל רבותינו הקדושים שהולכים בדרך הבעל שם טוב שהנהיגו והדגישו שכל אנשי שלומיהם והחוסים בצלם יבואו להזכיר עצמם לפני הצדיקים בכדי שיתפללו עליהם בכל עת קושי וצער. ולכאורה מדוע לא היה עדיף יותר שיתפלל כל אחד על עצמו וכמו שכתוב בחז"ל (בראשית רבה נג, יד) דיפה תפלת החולה על עצמו, וכמו כן בשאר צרות ולמה דווקא צריכים ללכת ולבקש מהצדיק.

ומסביר רבינו, שיש חילוק גדול בין תפלת הצדיק לתפלת האדם על עצמו, דמלבד שהצדיק יש לו יותר זכויות ובוודאי גם מכון בתפילתו יותר ולכן התפלה שלו קרובה להתקבל, יש לו עוד מעלה שהוא דומה לדרגת נביא, דכשם שהנבואה הבאה לנביא הוא דבר ה' המתלבש בתוך פי הנביא, כמו כן ממש הצדיק הדבוק

בהש"ת, הרי הוא מתבטל לגמרי מישותו ואין לו מציאות עצמית כלל וכל מה שהוא עושה הוא בדביקות גמור להש"ת ולכן גם בעת תפילתו הוא כמו שנביא מתנבא, ודבריו הם כדברי נבואה מפי ה'.

זה הטעם שבאים להזכיר את הצריכים ישועה ורפואה אצל הצדיקים כי דבריהם הם כמו דבר ה' ממש ועל ידי תפלתם מחדשים וממשיכים שפע של ישועות לעולם, וסמך לדבריו מביא רבינו מבית המקדש הראשון שאז לא היו מתפללים שלוש תפילות ביום כלל דכיוון שהייתה הנבואה ורק אח"כ תיקנו אנשי כנסת הגדולה את התפלה בבית שני, דמהות התפלה הוא דביקות בה' ובזמן בית ראשון שהיה השראת השכינה בישראל בדרגת הנבואה לא הוצרכו לתפלה כלל. וכן מציינו שדרגת התפלה הוא כמו דרגת הנבואה בגמרא לגבי רבי חנינא בן דוסא (ברכות לד:) שהיה יודע אם יחיה החולה על ידי שהרגיש אם תפילתו שגורה בפיו או לא הרי שהיה בתפלתו דרגת ידיעת העתידות כעין דרגת הנביא. ובכן נתבאר מעלת תפלת הצדיקים שהיא מתקבלת מיד.

אך הצדיק לרוב מעלתו ודביקותו בהש"ת אינו מתפלל על צרכי עצמו כיוון שהם מקבלים על עצמם את גזירת מלך באהבה ורואים רק את הטוב שבדבר וממילא אינם נותנים

חברו והוא צריך לאותו דבר' ורק שאינו התפלל על עצמו מגודל אמונתו בה' אז הוא נענה תחלה' הוא נעשה הצינור להמשיך שפע של ישועה בעולם ועל ידי זה יזכה גם בשפע שמוריד לעולם. והנה דברי רבינו הקדוש הם דרגות גבוהות ונשגבות, ואף שאנו רחוקים מאוד מדרגות אלו, מכל מקום נלמד מזה להתחזק בתפלה, ובפרט בברכה הראשונה של שמונה עשרה אשר מבואר בשולחן ערוך שהכוונה בזה הוא מעכב את התפלה. הש"ת יעזור שנוכל לעבודו כמיטב יכולתנו, ושזכות הצדיק הקדוש רבי נתן דוד בן רבי יצחק יעקב צוקוללה"ה תעמוד לצינור, שיהיה לנו שבוע טוב הן ברוחניות והן בגשמיות וכל טוב, ולביאת גואל צדק ברחמים בבי"א.¹

לא התפלל על בנים, אמנם כאשר בא אליו צרת אבימלך וירד לדרגת אבימלך להתפלל עליו שייפקד ועל ידי זה יהיה קידוש ה' בעולם שיתפרסם שנפקד על ידי תפילת אברהם, על ידי תפילתו זו המשיך גם על עצמו את השפע. ולכן 'וה' פקד את שרה' מיד אחר שהתפלל על אבימלך, כי עד עכשיו לא התפלל אברהם על פקידת שרה ועכשיו שהתפלל על אבימלך, ירד השפע לאברהם ולכל העולם כולו על ידי תפילתו, כמו שמביא רש"י (כא, ו ד"ה יצחק ל') הרבה עקרות נפקדו עמה והרבה חולים נתרפאו בו ביום והרבה תפלות נענו עמה, ורב שחוק היה בעולם, וכל זה בזכות תפלתו של אותו צדיק שהוריד שפע בעולם בתפלתו. וזה עומק כוונת חז"ל 'כל המתפלל בעד

לב להתפלל על צרכיהם ככלל. אבל כאשר מגיע אליו איש מישראל, ובפרט מי אשר הוא מקושר ודבוק להצדיק ובוכה לפניו על צרתו, ואז הצדיק בהכרח יורד ממדרגתו, וממילא הוא רואה צורך להתפלל עליהם ולהמשיך להם טוב בגלוי שיראו את הטוב ושיתקדש שם ה' בעולם. ואז כשהצדיק מתפלל על איש ישראל בעת צרתם, או שמשפיל עצמו לירד אל דרגת איש הפשוט להתפלל בעדו, ממילא על ידי תפלתו נמשך שפע לעולם גם בבחינת הצדיק, וזוכה לישועה גם על העניינים שלו. ולענייננו, אברהם אבינו ע"ה קיבל את גזירת השי"ת באהבה, וידע שאם נגזר על שרה להיות עקרה או בוודאי זהו רצון ה' לטובתו ולטובתה, וממילא

לקוטים מרבותינו מביא"ל א כתבתם וכלשונם

חלקת יהושע

יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם

תורה [המורמוז במים] אפילו מעט זה בכח, לטהר מה שרצים כל היום ומוטרדים, אך בתנאי שזוכה להיות מחובר לטהר עם הצדיקים אכ"ר.

(דף לא ע"ב)

יוקח נא מעט מים

אפילו במעט תורה גם כן "ורחצו רגליכם" - יוכל לתקן לפגם הברית, אך העיקר "והשענו תחת העץ"

באמונת צדיקים אכ"ר.

(דף לא ע"ב)

רבינו הקדוש מבאר ציווא

וירא אליו ה' (יח א)

ולכאורה מדוע לא כתיב 'וירא ה' אליו', רק הכוונה היא שהשי"ת ברא את גוף האדם "ויפח באפיו נשמת חיים" (לעיל ב ז), שיראה האדם להשיג במוחו ברעיונו ובמחשבתו שישירה בכל גופו ובכל עבודתו כח שכינתו יתברך שמו, וזה "וירא אליו ה'", "אליו" רומז על הגוף, שהשרה

שכינתו והרגיש שאין בכח גופו רק השי"ת. וזה עיקר כוונת הבריאה שמתחילה נברא הגוף, ועל האדם להשרות את שכינתו יתברך שמו בתוך כל הגוף, וכמו שהתורה היא אותיות והאדם צריך להעמיק בכח מחשבתו להבין את הרמז הדרש והסוד הטמונים בהם על פי פרד"ס, כן כל האיברים וכל העולם בתחילתם הם נראים בגשמיות, ועל האדם לחפש ולהעמיק היטב במחשבתו להכניס השראת השכינה, חיות הקדושה בכל האיברים ובכל הגוף. ואלה הדברים שנאמרו לדוד פרשת פיקודי.

1. מתורגם מהמאמר השבועי של הר"ה ג רבי מאיר רבינוביץ שליט"א שיצא לאור באנגלית בתוספת עריכה.

לקוטים על פרשת השבוע ככתבם וכלשונם

מי השילוח ח"א

ותכחש שרה בקרבה לאמר לא צחקתי (יח טו)

עומק הענין בזה, כי איתא בגמרא (ברכות לג ע"ב) הכל בידי שמים

חוץ מיראת שמים, הוא רק לפי גבול תפיסת שכל האדם, אבל באמת הכל בידי שמים

ואף יראת שמים, ורק בעוה"ז הסתיר הש"י דרכו, ומדות יצחק אבינו היה להכיר שאף יראת שמים הוא ביד הש"י, אך העולם לא היו ראוי ליקרת כזה, לכך הוצרכה שרה לאמור "ואדוני זקן", שנראה שמכחשת שאין הכל

בידי שמים, ועי"ז הראה לה הקב"ה מידה במידה כי אף יראת שמים הוא בידו, זאת הוא הולדת יצחק. ובלתי ההסתר הזה שנסתר מאתה לא היה יצחק אבינו יכול להולד בעוה"ז, כי יקרת מדות יצחק היה לברר ולהראות כי אף יראת שמים הוא בידי שמים ואף כל החטאים של ישראל הם בהשגחת הש"י, כי על ידי זה יתגדל ויתקדש שמייה רבא, והבן כי עמוק עמוק הוא.

יט חשון

תר"ח: הרה"ק רבי שמשון הלוי בן הרה"ק רבי משולם פייביש מזאבריו זצוק"ל-

קיבל תורה מפי אביו הקדוש בעל היושר דברי אמת ומהרה"ק מאפטא וכמו"כ נסע לבעל הבאר מים חיים. בעל ספר נזירת שמשון. זיעועכ"א.

כ' חשון

תרי"ב: הרה"ק רבי שלום בן רבי יעקב יוסף מקאמינקא-

תלמיד בעל הטיב גיטין ור"ש קלוגר. היה עוד אצל הרבי מלובלין והסתופף אח"כ בצילו של הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ. כמו"כ נסע למחר"ש מבעלזא.

לאחרונה יצא לאור ליקוט אוהב שלום מדברות קדשו.

תשמ"ג: רבי משה נתן נטע בן רבי מנחם מנדל בעל העטרת משה ממאקאווא זצ"ל-

גאב"ד כפר אתא. תלמידו של המהרש"ג, וכן הסתופף בצילו של הרה"ק רבי שלום אליעזר מראצפערט וכן בצלם של הרה"ק רבי ישעיה מקערסטעיר והרה"ק מסאטמאר ואצל זקינו הגה"ק בעל האהל משה אב"ד מאקאווא.

השאר אחריו ברכה, אלפי כתבים בכל מכמני התורה שנדפסו בשם עטרת משה. זיעועכ"א.

ימי הילולא

יח חשון

תרע"א: הרה"ק רבי יחזקאל בן הרה"ק רבי אברהם יששכר בער בעל הכנסת יחזקאל מראדומסק-

היה תלמידו של אביו הקדוש בעל החסד לאברהם מראדאמסק. וכמו"כ נסע הרבה לשינאווא להדברי יחזקאל, ואחרי פטירתו הסתופף גם אצל הרה"ק רבי דוד משה מטשורטקוב זצוקלה"ה.

תשי"ז: רבי יעקב בן הרה"ק רבי יצחק מבוהוש וחתן הרה"ק מהוסיאטין זיע"א ובעל אהלי יעקב מהוסיאטין-

למד אצל אביו הקדוש ואחר חתונתו היה דבוק בכל מאודו לחותנו הקדוש.

תשמ"ז: רבי נחום בן רבי צבי אריה פרצוביץ זצ"ל מראשי ישיבת מיר-

היה תלמידו של הברכת שמואל ושל רבי אלחנן ווסרמן הי"ד. כמו"כ היה קשור בחותנו רבי חיים שמואלביץ זצ"ל.

תרפ"ז: הרה"ק רבי ישכר דוב בן הרה"ק רבי הושע מבעלזא צוקללה"ה

כג חשוון

תקפ"א: רבי יוסף רפאל בן רבי חיים חזן בעל החקרי לב-

מתלמידי בעל השער המלך ועוד נדפס ממנו ספר דרושים "מערכי לב" וכן ספר בחכמת הקבלה שנדפס בשם עמודי הרוז"ם.

תרע"ב: הרה"ק רבי יהוסף בן הרב צבי הירש צוק"ל בעל "בני שלשים" מקאסאן-

הסתופף בצלם של מרן בעל הדברי חיים והייטב לב. לאחר הסתלקות חותנו הקדוש רבי משולם מטאהש נתמנה לממלא מקומו.

תר"צ: רבי משה בן רבי יעקב לייב מידנר זצ"ל-

נכדו של מרן בעל היסוד העבודה. היה מקושר לזקנו הגדול ולאחר פטירתו היה מקושר למרן בעל הדברי שמואל ולמרן בעל הבית אברהם, ואף עמד בראש ישיבתו בבראנוביץ וכמו"כ היה לו שייכות עם רבי חיים בריסקער ור' אלחנן ווסרמן צוקללה"ה.

כד חשוון

תרט"ג: הרה"ק רבי דוד מקייב בן הרה"ק רבי יעקב יצחק ממאקרוב צוק"ל-

חתנו של הרה"ק המגן אברהם מטריסק.

תש"י: הרה"ק רבי גדליה משה בן הרה"ק רבי שלמה מזוויעהל צוק"ל

תשמ"ח: רבי רפאל דוד בן רבי חיים לייב אויערבאך זצ"ל-

ראש ישיבת המקובלים שער השמים. היה מקושר בקשר אמיץ עם אחיו מרן רבי שלמה זלמן אויערבאך. זכה לקירבה ממרן הרב מבריסק זצ"ל.

תשמ"ד: הגה"ק רבי מרדכי בן רבי יהודה שרעבי זצ"ל-

ראש ישיבת נהר שלום. למד אצל הגה"ק רבי חיים סינאוואני ועוד.

כא חשוון

תשמ"ט: רבי בצלאל בן רבי אברהם זצ"ל בעל "בצל החכמה"-

למד בישיבת פרשבורג אצל בעל "דעת סופר". חתנו של אב"ד סעבאן הגאון רבי צבי קינסטליכר.

תש"ע: הגאון הגדול רבי מרדכי בן רבי מאיר זצ"ל ראש ישיבת איתרי-

למד בישיבת בית התלמוד אצל רבי לייב מאלין ובישיבת לייקווד אצל ר' אהרן קוטלר, וכמו"כ היה מקורב למרן הרב מבריסק זצ"ל, יצא לאור מתורתו ספר "זהב מרדכי".

כב חשוון

תי"ז: רבי משה בן רבי יצחק יהודה בעל החלקת מחוקק-

על אה"ע. היה תלמיד חבר של רבי ר' הערשלי מקראקא.

תקע"ד: הגה"ק רבי דוד שלמה בן רבי ירחמיאל אייבשיץ צוק"ל-

בעל הערבי נחל והלבושי שרד.

מתלמידי בעל היושר דברי אמת וכמו כן הסתופף בצילם של תלמידי רבי מיכל זלוטשובער צוקללה"ה.

תקע"ט: רבי עזריאל בן רבי דוב הלוי איש הורוויץ בעל הראש הברזל מלובלין-

נדפס לאחר פטירתו ספר שו"ת ראש הברזל, וכן היה מחכמי הקליז בבראד וכנראה קנה שם ראשית לימודו.

תר"פ: הרה"ק רבי ישעיה בן הרה"ק רבי יעקב יצחק צוק"ל האדמו"ר ממאקרוב-

אביו היה בנו של רבי מנחם נחום שהיה בנו של הרה"ק רבי מרדכי מטעשנראביל בעל הליקוטי תורה והיה חתנו של הרה"ק רבי חיים מנחם מזינקוב.